I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

DOPORUČENÍ

RADA

DOPORUČENÍ RADY
ze dne 5. dubna 2022
o mobilitě mladých dobrovolníků v rámci Evropské unie

(Text s významem pro EHP)

(2022/C 157/01)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na články 165 a 166 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

1. Dne 15. září 2021 předsedkyně Evropské komise ve svém projevu o stavu Unie ([1]) oznámila, že Evropská komise navrhne, aby byl rok 2022 vyhlášen Evropským rokem mládeže, „rokem věnovaným ocenění mladých lidí, kteří toho tolik věnovali ostatním“. Cílem Evropského roku mládeže je mimo jiné „pomoc[i] mladým lidem, aby lépe chápali různé příležitosti, které jim nabízejí veřejné politiky na unijní, celostátní, regionální a místní úrovni, a aktivní propagaci těchto příležitostí, s cílem podpořit jejich osobní, sociální, ekonomický a profesní rozvoj v ekologickém, digitálním a inkluzivním světě a současně odstranit zbývající překážky, které jim v takovém rozvoji brání ([2]);

2. Jak je zdůrazněno v usnesení Evropského parlamentu o dopadu onemocnění COVID-19 na mladé lidi a sport (2020/2864(RSP)) ([3]), mladí lidé jsou klíčovou součástí solidárních činností pořádaných v reakci na potřeby jednotlivých komunit v souvislosti s pandemií COVID-19, od vedení informačních kampaní přes práci v první linii v rámci Evropského sboru solidarity po další dobrovolnické iniciativy.

3. Dobrovolnickou činností v rámci Evropského sboru solidarity a dalších programů mladí lidé konkrétně naplňují preambuli Smlouvy o Evropské unii (SEU), která zdůrazňuje přání signatářů prohloubit solidaritu mezi národy Evropy, článku 2 SEU, který uvádí solidaritu jako jednu z hodnot společných členským státům, a článku 3 SEU, v němž se uvádí, že cílem Unie je podporovat mír, své hodnoty a blahobyt svých obyvatel. Dobrovolnická činnost mladých lidí v oblasti humanitární pomoci přispívá k prosazování míru v Evropě a ve světě a k respektování lidské důstojnosti a lidských práv.

([1]) https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/soteu_2021_address_cs_0.pdf

([2]) Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2316 ze dne 22. prosince 2021 o Evropském roce mládeže (2022) (Úř. věst. L 462, 28.12.2021, s. 1).

([3]) Přijaté texty – Dopad onemocnění COVID-19 na mladé lidi a sport, 10. února 2021 (europa.eu)

4. Zkušenosti s Evropskou dobrovolnou službou (1996–2018) a Evropským sborem solidarity byly dobré, ale zároveň ukázaly, že je třeba dále usnadňovat nadnárodní dobrovolnickou činnost, zejména pro mladé lidi s omezenými příležitostmi. V této souvislosti Rada vyzvala k přezkumu doporučení Rady ze dne 20. listopadu 2008 o mobilitě mladých dobrovolníků v rámci Evropské unie (dále jen „doporučení Rady z roku 2008“) s cílem posílit potenciál evropských programů pro mládež, pokud jde o oslovování mladých lidí a pomoc při budování komunity ([4]). To je vyjádřeno zejména v příloze 4 pracovního plánu strategie EU pro mládež na období 2019–2027. Kromě toho se na přezkum doporučení Rady z roku 2008 odkazuje ve zprávě Komise o provádění strategie EU pro mládež ze dne 14. října 2021 ([5]).

5. Většina záležitostí uvedených v doporučení Rady z roku 2008 má stále zásadní význam a je v tomto návrhu zachována. Aktualizace doporučení Rady z roku 2008 je nezbytná, neboť od roku 2008 došlo k několika změnám. Důležitou změnou je, že v roce 2016 zahájil činnost Evropský sbor solidarity a došlo k vytvoření nových vnitrostátních dobrovolnických programů a zahájení činností, mimo jiné i s nadnárodními prvky ([6]), které mladým lidem někdy nabízejí velmi podobné příležitosti. Ve strategii Evropské unie pro mládež na období 2019–2027 ([7]) byly členské státy a Komise vyzvány, aby v rámci svých příslušných oblastí působnosti „usilovaly o doplňkovost a součinnost mezi finančními nástroji EU a celostátními, regionálními a místními režimy“.

6. V roce 2015 byla v hodnocení strategie EU pro mládež a v doporučení Rady z roku 2008 ([8]) potřeba začlenění osob ze znevýhodněného prostředí označena za naléhavější než v roce 2008. Mezi další zjištěné potřeby, jimiž se doporučení z roku 2008 nezabývalo, patřily zajištění kvality dobrovolnických projektů, příležitosti k budování kapacit organizací a lepší monitorování toho, jak je doporučení prováděno. Expertní skupina učinila další politická doporučení ([9]) týkající se rovněž sdílení znalostí a vytváření sítí, přístupnosti dobrovolnických činností, administrativních překážek, informovanosti, uznávání, digitální dobrovolnické činnosti a environmentálních souvislostí, z nichž vycházelo navrhované doporučení.

7. Dopad krizí, například těch, které narušují nadnárodní fyzickou mobilitu dobrovolníků, je od roku 2008 závažný. Pandemie COVID-19 ukázala, že je důležité zajistit vždy bezpečnost, ochranu a tělesné a duševní zdraví všech účastníků, včetně stanovení opatření pro zvládání potenciálního dopadu nepředvídaných okolností. Kromě toho se pojem „nadnárodní dobrovolnická činnost“ po dlouhou dobu vztahoval výhradně na činnosti zahrnující fyzickou mobilitu dobrovolníků. S technologickým pokrokem a vlivem pandemie COVID-19 se však v dobrovolnických činnostech objevily nové trendy. Digitální dobrovolnické činnosti odhalily svůj potenciál doplňovat fyzickou mobilitu nebo být její volitelnou formou pro mladé lidi, kteří nemají možnost fyzicky cestovat. Mezigenerační

([4]) Úř. věst. C 456, 18.12.2018, s. 1.

([5]) Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o provádění strategie EU pro mládež (2019-2021), COM/2021/636 final.

([6]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/888 ze dne 20. května 2021, kterým se zavádí program Evropský sbor solidarity. Dobrovolnická činnost může probíhat v zemích mimo EU:
– jak je stanoveno v čl. 7 odst. 2 nařízení (EU) 2021/888, *„dobrovolnická činnost v rámci složky „účast mladých lidí na solidárních činnostech“ může probíhat v zemi jiné, než je země bydliště účastníka („přeshraniční dobrovolnická činnost“), nebo v zemi bydliště účastníka („vnitrostátní dobrovolnická činnost“).* Země jiná, než je země bydliště účastníka, může být třetí země přidružená k programu, nebo jiná zúčastněná třetí země;
– jak je stanoveno v čl. 10 odst. 2 nařízení (EU) 2021/888, *„dobrovolnická činnost v rámci Evropského dobrovolnického sboru humanitární pomoci je možná pouze v těch regionech třetích zemí, ve kterých probíhají činnosti a operace humanitární pomoci a neprobíhají žádné mezinárodní ani vnitrostátní ozbrojené konflikty“*.
V čl. 2 bodě 3 je navíc stanoveno, že účast na programu je otevřena rovněž příslušníkům třetích zemí, kteří *„oprávněně pobývp[ají] v členském státě, třetí zemi přidružené k programu nebo jiné zúčastněné třetí zemi podle tohoto nařízení“*.

([7]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:42018Y1218(01)&qid=1578414694481&from=CS

([8]) Hodnocení strategie EU pro mládež a doporučení Rady o mobilitě mladých dobrovolníků, 2016.

([9]) „Podpora mobility mladých dobrovolníků a přeshraniční solidarity, praktický soubor nástrojů pro aktéry a zúčastněné strany v oblasti mládeže a doporučení pro tvůrce politik“, který vypracovala expertní skupina zřízená Evropskou komisí na podporu procesu přezkumu doporučení Rady o mobilitě mladých dobrovolníků z roku 2008, (2021) (práce prováděna od září 2019 do září 2020).

rozměr dobrovolnické činnosti rovněž jasně ukázal její význam při řešení demografických výzev naší společnosti. Jednou z hlavních priorit politické agendy EU je zabývat se obavami týkajícími se životního prostředí a změny klimatu, které je třeba zohlednit v činnostech zahrnujících nadnárodní mobilitu.

8. Význam inkluzivnosti, kvality a uznávání přeshraničních zkušeností v rámci Evropského sboru solidarity zdůraznilo sdělení Evropské komise o vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025 ([10]). Předpokladem pro to, aby z dobrovolnických činností měli prospěch komunity i sami mladí dobrovolníci, je zaručit kvalitu dostupných příležitostí a poskytovat účastníkům odpovídající podporu v každé fázi jejich dobrovolnické činnosti.

9. V usnesení Rady o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030) Rada v prioritní oblasti 1 tohoto strategického rámce potvrdila, že konkrétní záležitostí vyžadující další činnost je „podpora, oceňování a uznávání neformálního učení včetně dobrovolnictví a posilování inkluzivnosti, kvality a uznávání přeshraničních solidárních činností“.

10. Jedním z prvních problémů, s nimiž se mladí lidé zajímající se o nadnárodní dobrovolnickou činnost setkávají, je přístup k uživatelsky vstřícným informacím o tom, jaké mají jako dobrovolníci postavení a práva, umístěným na specializovaných vnitrostátních internetových stránkách, tak aby mohli zahájit svou nadnárodní dobrovolnickou činnost s plným vědomím toho, jaký dopad to bude mít na jejich práva a nároky v oblasti sociálního zabezpečení v hostitelském členském státě i v členském státě, kde mají své obvyklé bydliště ([11]). Podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1724 ze dne 2. října 2018, kterým se zřizuje jednotná digitální brána pro poskytování přístupu k informacím, postupům a k asistenčním službám a službám pro řešení problémů, jsou již Komise a členské státy povinny poskytovat občanům EU uživatelsky vstřícné on-line informace o právech, povinnostech a pravidlech stanovených právem Unie a vnitrostátním právem v oblasti dobrovolnické činnosti v jiném členském státě ([12]).

11. Mnoho záležitostí souvisejících s nadnárodní mobilitou nelze řešit pouze na vnitrostátní úrovni, neboť činnosti zahrnují jak vysílající, tak i hostitelské členské státy. Správní a právní rámce pro dobrovolnictví se mohou v jednotlivých členských státech lišit. Pro mladé lidi, kteří se chtějí do nadnárodní dobrovolnické činnosti zapojit, jsou velmi důležité pro ně uzpůsobené komplexní informace o vnitrostátních právních a správních předpisech upravujících dobrovolnictví, zejména informace o sociálním zabezpečení ve vysílajících i hostitelských členských státech.

12. Ve sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Akční plán pro integraci a začleňování na období 2021–2027 ([13]) se oceňuje úloha dobrovolnických činností při integraci a začleňování osob s omezenými příležitostmi. Pro mnohé z nich mohou dobrovolnické činnosti představovat nejdostupnější možnost, jak se zapojit do přeshraniční mobility, zejména ve formě krátkodobého dobrovolnictví nebo dobrovolnictví ve skupinách či týmech.

13. Státní příslušníci třetích zemí se mohou potýkat s administrativními a praktickými překážkami přeshraniční dobrovolnické činnosti, pokud potřebují požádat o krátkodobé nebo dlouhodobé vízum nebo povolení k pobytu za účelem dobrovolnické služby v jiném členském státě. Podmínky pro získání dlouhodobého víza nebo povolení k pobytu v členském státu EU za účelem dobrovolnické služby upravuje směrnice (EU) 2016/801. Neobsahuje však ustanovení o mobilitě dobrovolníků ze třetích zemí v rámci EU.

([10]) Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025, COM(2020) 625 final, k dispozici na adrese EUR-Lex – 52020DC0625 – CS – EUR-Lex (europa.eu).

([11]) Je třeba připomenout, že nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení obsahuje ustanovení o koordinaci práv v oblasti sociálního zabezpečení, včetně dávek v nemoci, v přeshraničních situacích a vztahuje se na dobrovolníky, kteří se přesouvají mezi členskými státy.

([12]) Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 32, příloha I, oddíl E. Provedeno prostřednictvím portálu „Vaše Evropa“ („Your Europe“): Your Europe (europa.eu).

([13]) COM(2020) 758 final.

14. Při dobrovolnické činností získávají dobrovolníci výsledky učení, které zvyšují jejich uplatnitelnost na trhu práce. K dispozici jsou vnitrostátní nebo unijní rámce (tj. certifikát Youthpass ([14]) a Europass ([15])) podporující identifikaci, dokumentaci a validaci výsledků učení získaných v rámci dobrovolnických činností. V doporučení Rady ze dne 20. prosince 2012 o uznávání neformálního a informálního učení ([16]) byli zaměstnavatelé, mládežnické organizace a organizace občanské společnosti vyzváni, aby propagovali a usnadňovali zjišťování a zaznamenávání výsledků učení získaných v rámci pracovní nebo dobrovolné činnosti. V hodnocení ([17]) doporučení Rady z roku 2012 byly určeny oblasti, v nichž je potřebná další činnost, aby bylo dosaženo cílů uvedeného doporučení Rady a lidé měli přístup k většímu počtu lepších možností validace, což by jim umožnilo přístup k dalšímu vzdělávání a dobré využití jejich dovedností v evropské společnosti a na trhu práce. Rozhodnutí o Europassu ze dne 18. dubna 2018 definuje dobrovolníky jako jednu ze svých cílových skupin.

15. Nový vývoj po roce 2008, důkazy o překážkách bránících nadnárodní dobrovolnické činnosti a politická doporučení expertní skupiny týkající se podpory mobility mladých dobrovolníků vyžadují nové doporučení Rady o dobrovolnické činnosti s cílem usnadnit nadnárodní dobrovolnickou činnost mládeže a zlepšit její kvalitu a podpořit vzájemné učení, vytváření sítí a synergie mezi dobrovolnickými programy a činnostmi v členských státech a Evropským sborem solidarity.

16. Toto doporučení plně respektuje zásadu subsidiarity a proporcionality.

UZNÁVÁ, ŽE:

17. Pro účely tohoto doporučení se používá stejná definice „dobrovolnické činnosti“ jako v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/888 ze dne 20. května 2021, kterým se zavádí program Evropský sbor solidarity, a to solidární činnost, která probíhá po dobu až dvanácti měsíců jako dobrovolná neplacená ([18]) činnost, která přispívá k dosažení obecného dobra. Pokud nadnárodní programy existující v členských státech předjímají solidární činnosti trvající déle než dvanáct měsíců, které jinak odpovídají definici dobrovolnické činnosti, je třeba je pro účely tohoto doporučení považovat za dobrovolnické činnosti, a tudíž je zahrnout do jeho oblasti působnosti.

18. Dobrovolnická činnost mládeže podle tohoto doporučení zahrnuje dobrovolnickou činnost v celé EU prováděnou státními příslušníky EU nebo státními příslušníky třetích zemí, kteří mají bydliště v jednom členském státě a odcházejí do druhého členského státu za účelem dobrovolné služby, a to v rámci Evropského sboru solidarity nebo jakéhokoli vnitrostátního přeshraničního dobrovolnického programu nebo činnosti v členských státech. Opatření přijatá členskými státy a Komisí v reakci na toto doporučení by pokud možno měla zohledňovat rovněž dobrovolnické činnosti mezi členskými státy a třetími zeměmi. Dobrovolné činnosti by neměly mít nepříznivý dopad na potenciální nebo již existující placená zaměstnání, ani by neměly být považovány za jejich náhradu. Pojmy „mládež“ a „mladí“ zahrnují věkovou skupinu 18–30 let.

19. Mladými lidmi s omezenými příležitostmi se rozumí mladí lidé, kteří z ekonomických, sociálních, kulturních, zeměpisných nebo zdravotních důvodů, z toho důvodu, že pocházejí z přistěhovaleckého prostředí, z důvodů jako zdravotní postižení či vzdělávací obtíže, nebo z jakýchkoli jiných důvodů, včetně těch, které by mohly vést k diskriminaci podle článku 21 Listiny základních práv Evropské unie, čelí překážkám, které jim brání účinně využít příležitostí, které program nabízí ([19]);

([14]) Youthpass (Pas mládeže) je hlavním nástrojem pro uznávání a validaci, který je k dispozici všem účastníkům programu Erasmus+ a Evropského sboru solidarity a který odráží proces učení a dokumentuje jeho výsledky v certifikátu Youthpass.

([15]) Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/646 ze dne 18. dubna 2018 o společném rámci pro poskytování lepších služeb v oblasti dovedností a kvalifikací (Europass) a o zrušení rozhodnutí č. 2241/2004/ES (Úř. věst. L 112, 2.5.2018, s. 42) zřizuje evropský rámec za účelem podpory transparentnosti a pochopení dovedností a kvalifikací získaných formálním, neformálním a informálním učením, a to i prostřednictvím praktických zkušeností, mobility a dobrovolnické činnosti.

([16]) Úř. věst. C 398, 22.12.2012, s. 1.

([17]) Evaluation of the EU Youth Strategy and the Council Recommendation on the mobility of young volunteers (europa.eu) 2016.

([18]) Dobrovolníci nejsou za svůj čas placeni, ale mohou jim být hrazeny výdaje, které jsou obvykle omezeny na cestovné, stravu nebo ubytování nebo jiné drobné osobní výdaje.

([19]) Viz stejná definice v čl. 2 bodě 4 nařízení (EU) 2021/888.

DOPORUČUJE ČLENSKÝM STÁTŮM:

nadále podporovat nadnárodní dobrovolnické činnosti v Evropě i mimo ni a přitom náležitě zohlednit vnitrostátní rámce a právní předpisy v oblasti dobrovolných činností, obecné vnitrostátní priority, stávající místní příležitosti a systémy veřejných výdajů.

Usnadnit za tím účelem rozvíjení následujících směrů činností:

20. zvážit opatření přispívající k přiměřenému a jasnému legislativnímu a prováděcímu rámci pro zdraví, bezpečnost a ochranu účastníků nadnárodních dobrovolnických činností nebo k jeho zachování tím, že:

   a) bude zajištěno, aby se na všechny dobrovolníky vztahovalo sociální zabezpečení v členském státě v souladu s ustanoveními nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení;

   b) bude poskytována podpora organizátorům zapojeným do provádění dobrovolnických činností tím, že bude zajištěno zavedení jasných a spolehlivých postupů pro poskytování péče a pomoci dobrovolníkům v případě krizí, mimořádných událostí a jiných nepředvídaných okolností;

21. poskytovat přístupné informace a zvyšovat povědomí o právech dobrovolníků, jak je stanoveno ve výše uvedeném zvláštním rámci, zejména:

   a) zajistit vnitrostátní webové stránky, které budou v souladu s požadavky směrnice o přístupnosti webových stránek ([20]) a poskytnou dobrovolníkům praktické, přístupné a komplexní informace o vnitrostátních právních a správních předpisech upravujících dobrovolnictví a o dopadu dobrovolnické činnosti v jiném členském státě na stávající a budoucí práva a nároky dobrovolníka v oblasti sociálního zabezpečení ([21]) (pro přicházející i odcházející dobrovolníky z EU);

   b) podpořit poskytovatele informací pro mládež prostřednictvím podpory odborné přípravy zaměřené na vypracování informací uzpůsobených mládeži ohledně vnitrostátních právních a správních předpisů upravujících dobrovolnickou činnost;

   c) podpořit spolupráci se zavedenými sítěmi a službami, jako je ERYICA, při vypracování těchto informací;

   d) vybídnout organizátory stávajících vnitrostátních přeshraničních dobrovolnických programů, aby upozorňovali na příslušné vnitrostátní a evropské webové stránky ([22]), které dobrovolníky informují o jejich právech, povinnostech a o platných pravidlech týkajících se dobrovolnické činnosti v jiném členském státě;

22. zvýšit kvalitu příležitostí k dobrovolnické činnosti podporou organizátorů dobrovolnických činností v jejich úsilí o budování kapacit. Toho lze dosáhnout zejména tím, že budou:

   a) povzbuzovat organizátory ve vysílajících a přijímajících členských státech, aby spolupracovali, a to rovněž tak, že budou poskytovat dostatečné informace o dobrovolnické činnosti, jejích organizátorech a o dotyčném dobrovolníkovi, aby obě strany mohly učinit informované rozhodnutí o udržitelnosti dané činnosti a mohly splnit veškeré právní požadavky;

   b) povzbuzovat organizátory dobrovolnických činností, aby kladli důraz na kvalitu, mimo jiné tím, že organizování dobrovolnických činností bude vycházet z analýzy, která podporuje identifikovatelné potřeby a přináší prospěšné výsledky v místních komunitách;

   c) povzbuzovat organizátory dobrovolnických činností, aby kladli náležitý důraz na jejich vzdělávací rozměr, včetně učení se jazykům v rámci nadnárodní dobrovolnické činnosti;

([20]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102 ze dne 26. října 2016 o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru (Úř. věst. L 327, 2.12.2016, s. 1).

([21]) Včetně informací o postupech podání žádosti o evropský průkaz zdravotního pojištění (EHIC) a podrobných informací o tom, na co se vnitrostátní systémy zdravotní péče vztahují a na co nikoli.

([22]) Vícejazyčný portál „Vaše Evropa“ podle nařízení (EU) 2018/1724, Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 1; sekce wiki zaměřená na mládež (Youth Wiki) na Evropském portálu pro mládež; informace na portálu Europa, např. o evropském průkazu zdravotního pojištění: Podání žádosti o průkaz – Zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování – Evropská komise (europa.eu)

d) podporovat organizátory dobrovolnických činností, aby systematičtěji a všeobecněji využívali stávající vnitrostátní nebo unijní rámce (např. Youthpass a Europass), a podpořili tím identifikaci, dokumentaci a validaci výsledků učení získaných na základě dobrovolnických činností;

e) uznávat práci s mládeží jako klíčový prostředek k vytváření příležitostí pro mladé lidi k dobrovolnické činnosti a jako jeden z hlavních nástrojů pro kvalitní rozvoj dobrovolnických činností v EU, a přispívat tak k provádění Evropské agendy práce s mládeží ([23]);

f) podporovat přeshraniční mobilitu osob působících v oblasti práce s mládeží a v organizacích mládeže;

g) podporovat odbornou přípravu pracovníků s mládeží a organizátorů dobrovolnických činností a uznávat jejich klíčovou úlohu při doprovázení a vedení mladých dobrovolníků v průběhu získávání vysoce kvalitních dobrovolnických zkušeností;

h) povzbuzovat organizátory nadnárodních dobrovolnických činností, aby se ucházeli o značku kvality Evropského sboru solidarity;

i) vypracovávat a prosazovat obecné normy kvality dobrovolnické činnosti a inspirovat se přitom komplexním systémem opatření v oblasti kvality, podpory, začleňování a certifikace obsaženým v nařízení (EU) 2021/888 ([24]), kdykoli je to ve vnitrostátních souvislostech možné;

j) přijímat opatření, která zajistí, aby dobrovolnická činnost nevedla k nahrazování zaměstnání;

23. zajistit, aby přístup k nadnárodním dobrovolnickým činnostem byl realistickou příležitostí pro všechny mladé lidi, včetně těch s omezenými příležitostmi, mimo jiné tím, že budou:

a) podporovat vytváření nebo provoz vnitrostátních vstupních bran a regionálních a místních struktur, jako jsou infrastruktury pro práci s mládeží a informační střediska pro mládež, pokud existují, s cílem poskytovat informace a poradenství ohledně stávajících příležitostí pro dobrovolnické činnosti ve formátech přístupných osobám se zdravotním postižením, mladým potenciálním dobrovolníkům, včetně mladých lidí s omezenými příležitostmi, organizacím občanské společnosti nebo organizacím zaměřeným na solidaritu a dalším zúčastněným stranám v dané oblasti. Tyto struktury mohou zahrnovat sítě absolventů (například EuroPeers) a místní pracovníky s mládeží a využívat jejich kapacity k posílení a podpoře potenciálních zájemců o dobrovolnickou činnost a případně mohou spolupracovat s národními agenturami provádějícími Evropský sbor solidarity;

b) usnadňovat přístup mladých lidí s omezenými příležitostmi k nadnárodním dobrovolnickým zkušenostem tím, že podpoří poskytování cílených a přístupných informací a osvěty příslušnými organizacemi a sítěmi ([25]), jako jsou Eurodesk a ERYICA, mimo jiné zvyšováním povědomí o významu mezikulturních kompetencí a učení se jazykům jako odrazového můstku k nadnárodní mobilitě;

c) zajistit, aby byli organizátoři dobrovolnických činností vybízeni k podpoře sociálního začleňování, mimo jiné tím, že bude pro mladé lidi, zejména pro osoby se zdravotním postižením, poskytnuto přiměřené a vhodné ubytování;

d) podporovat organizátory dobrovolnických činností s cílem rozvíjet aspekty začleňování mladých lidí s omezenými příležitostmi do svých projektů ([26]), mimo jiné zprostředkováním kontaktů s odborníky ze subjektů odpovědných za podporu sociálního začleňování, kteří by je mohli podporovat a školit;

([23]) Usnesení Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o rámci, kterým se ustavuje Evropská agenda práce s mládeží (2020/C 415/01).

([24]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/888 ze dne 20. května 2021, kterým se zavádí program Evropský sbor solidarity a zrušují nařízení (EU) 2018/1475 a (EU) č. 375/2014 (Úř. věst. L 202, 8.6.2021, s. 32).

([25]) Pokyny pro tuto činnost jsou uvedeny ve strategii programu Erasmus+ a Evropského sboru solidarity pro začleňování a rozmanitost https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity_en

([26]) V souladu se strategiemi EU pro rovnost a rámci politiky začleňování zaměřenými na konkrétní diskriminované a znevýhodněné skupiny přijatými v letech 2020–2021: akční plán EU proti rasismu na období 2020–2025 (COM(2020) 565 final, 18. září 2020), strategický rámec EU pro rovnost, začlenění a účast Romů (COM(2020) 620 final, 7. října 2020), strategie pro rovnost LGBTIQ osob (COM(2020) 698 final, 12. listopadu 2020), akční plán pro integraci a začleňování (COM(2020) 758 final, 24. listopadu 2020), strategie práv osob se zdravotním postižením (COM(2021) 101 final, 3. března 2021).

e) poskytovat cílenou podporu rozvoji dobrovolnických činností, konkrétně prosazovat začleňování, rovnost a posílení postavení znevýhodněných skupin nebo skupin ohrožených diskriminací, a motivovat mladé dobrovolníky z těchto komunit k tomu, aby se zapojili do dobrovolnické činnosti a působili ve vlastní komunitě jako tvůrci mínění nebo dokonce jako vzory;

f) podporovat příslušné organizace a sítě při prosazování místních dobrovolnických činností (včetně krátkodobých dobrovolnických činností, dobrovolnických činností na částečný úvazek a skupinových formátů) jakožto potenciálního prvního kroku k účasti na nadnárodních činnostech a poskytovat další cílenou podporu pro rozvoj příležitostí k dobrovolnickým činnostem určeným mladým lidem, kteří se z různých důvodů nemohou účastnit fyzické nadnárodní mobility, zejména nabídkou příležitostí k digitální dobrovolnické činnosti;

g) dále podporovat stávající nadnárodní nástroje, které mohou usnadňovat mobilitu mladých lidí, jako jsou průkazy mobility, a podporovat jejich využívání při všech nadnárodních dobrovolnických činnostech ([27]);

h) je-li to možné a aniž by tím bylo dotčeno schengenské *acquis* a právo Unie týkající se vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí, řešit administrativní a praktické problémy, které způsobují obtíže při získávání víz nebo povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí za účelem dobrovolné služby;

24. zvyšovat povědomí o přínosech dobrovolnických činností prostřednictvím informačních, poradenských a osvětových činností, mimo jiné zapojením vnitrostátních zúčastněných subjektů do vzdělávání, odborné přípravy, zaměstnanosti, sociálních služeb a odvětví mládeže; věnovat zvláštní pozornost tomu, aby byli stejnou měrou oslovováni i mladí lidé s omezenými příležitostmi. To znamená propagovat mimo jiné, že:

a) dobrovolnické činnosti poskytují mladým lidem konkrétní způsob, jak přispět k řešení společenských výzev a projevit solidaritu s lidmi ve zranitelném postavení;

b) zkušenost s dobrovolnickou činností posiluje osobní, vzdělanostní, společenský, občanský a profesní rozvoj mladých lidí a pomáhá jim rozvíjet kompetence, které jsou potřebné a oceňované na trhu práce;

c) existují rámce na podporu identifikace, dokumentace a validace výsledků učení v rámci dobrovolnických činností (včetně certifikátu Youthpass a platformy Europass);

25. podporovat a prosazovat činnosti zaměřené na budování komunit související s dobrovolnickou činností. To znamená:

a) na vnitrostátní úrovni podporovat fungování sítí dobrovolníků, zejména těch, kteří se zapojují do činností, jež mají dlouhodobou perspektivu, tj. nejsou vázány nebo omezeny dobou trvání jednotlivých projektů;

b) podporovat stávající evropské sítě spojené s dobrovolnickou činností, zejména European Solidarity Network a EuroPeers, jakož i další prostředky a platformy přístupné prostřednictvím portálu Evropského sboru solidarity na Evropském portálu pro mládež;

c) vybízet bývalé dobrovolníky, aby jako ambasadoři nebo členové sítí sdíleli své zkušenosti prostřednictvím mládežnických sítí, vzdělávacích institucí a seminářů, a aby školili stávající nebo budoucí dobrovolníky;

d) povzbuzovat organizátory dobrovolnických činností, aby podporovali dobrovolníky při začleňování do hostitelské komunity během jejich činnosti i při jejich dalším zapojení do dobrovolnických činností po návratu domů, se zvláštním zaměřením na doprovázení mladých lidí s omezenými příležitostmi;

26. prozkoumávat nové trendy, alternativní rozměry a formáty dobrovolnické činnosti, mimo jiné tím, že budou:

a) podporovat digitální dobrovolnickou činnost, testovat její formáty a shromažďovat důkazy o ní jako o doplňku fyzické mobility nebo dokonce samostatném formátu dobrovolnických činností v nadnárodních souvislostech;

([27]) To byl již osvědčený postup dřívější Evropské dobrovolné služby; nyní poskytuje Evropský sbor solidarity každému dobrovolníkovi bezplatnou evropskou kartu mládeže.

b) uznávat a podporovat mezigenerační dobrovolnickou činnost jako cenný příspěvek k řešení výzev, jimž čelí stárnoucí společnost, jakož i způsob, jak zapojit mladé lidi do mezigeneračního dialogu, usnadnit mezigenerační předávání znalostí a zlepšit sociální soudržnost;

27. vytvářet synergie, doplňkovost a kontinuitu mezi dobrovolnickými programy a činnostmi existujícími na evropské úrovni a na různých úrovních v členských státech. To znamená například:

a) vyměňovat si s členskými státy informace o stávajících dobrovolnických programech, včetně systémů vnitrostátní veřejné služby a činností, pokud existují, a předávat tyto informace Evropské komisi s cílem usnadnit jejich zveřejňování na Evropském portálu pro mládež a na portálu wiki zaměřeném na mládež (Youth Wiki) a rozvoj osvědčených postupů;

b) zvážit opatření, která by propagovala a podporovala přenášení osvědčených postupů mezi dobrovolnickými programy nebo činnostmi;

28. podporovat dobrovolnické činnosti, které smysluplně přispívají k řešení výzev souvisejících s klimatem a životním prostředím tím, že budou:

a) povzbuzovat začleňování ekologických postupů do všech dobrovolnických projektů a činností, jakož i propagovat mezi účastníky a zúčastněnými organizacemi environmentálně udržitelné a odpovědné chování;

b) propagovat snižování environmentální stopy dobrovolnických činností například snížením množství odpadu, recyklací a využíváním udržitelných dopravních prostředků, kde je to možné;

c) prosazovat rozvoj dobrovolnických činností, které se zabývají problematikou ochrany životního prostředí, udržitelnosti, cílů v oblasti klimatu a prevence katastrof a obnovy;

29. informovat o pokroku při plnění tohoto doporučení v pravidelných zprávách podávaných v souvislosti se strategií EU pro mládež, zejména v rámci portálu Youth Wiki;

VYZÝVÁ KOMISI, ABY:

30. usnadnila výměnu postupů mezi členskými státy ohledně toho, jak řešit překážky, které mohou mladým lidem bránit v účasti na dobrovolnické činnosti, například prostřednictvím činností vzájemného učení, odborných skupin Komise nebo platformy strategie EU pro mládež;

31. podporovala členské státy při řízení se tímto doporučením, a to prostřednictvím mechanismů spolupráce a nástrojů strategie EU pro mládež, Evropské agendy práce s mládeží a programů EU pro mládež, zejména Evropského sboru solidarity;

32. usnadňovala vzájemné vzdělávání a výměny mezi členskými státy a všemi příslušnými zúčastněnými subjekty na různých úrovních prostřednictvím činností, jako je vzájemné učení, vzájemné poradenství, expertní skupiny, vytváření sítí a další struktury spolupráce, mimo jiné se zaměřením na synergie a doplňkovost systémů nebo činností na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni, včetně systémů vnitrostátní veřejné služby, pokud existují. Za tímto účelem by měla být využívána stávající místa, jako je portál Youth Wiki a Evropský portál pro mládež, kde mohou členské státy a nevládní organizace sdílet na různých úrovních zdroje a znalosti;

33. prozkoumala nové trendy a formáty dobrovolnických činností, které respektují základní zásady rovných příležitostí a nediskriminace, přístupnosti, inkluzivnosti a vysoké kvality činností, a to shromažďováním důkazů, rozvojem osvědčených postupů a přípravou pokynů a příruček, zejména pokud jde o digitální nebo kombinovanou dobrovolnickou činnost a mezigenerační dobrovolnickou činnost;

34. podporovala evropské příležitosti k dobrovolnické činnosti mladých lidí, zejména osob s omezenými příležitostmi, a šířila o nich informace prostřednictvím Evropského portálu pro mládež, který obsahuje nástroj pro registraci solidárních činností probíhajících v rámci Evropského sboru solidarity. Ve spolupráci s členskými státy přidat na Evropský portál pro mládež odkazy na příslušné vnitrostátní internetové stránky ([28]);

([28]) Spolu s informacemi uvedenými v bodě 2 písm. a) tohoto doporučení, jakož i s informacemi o vnitrostátních dobrovolnických programech nebo činnostech.

35. dále rozvíjela, prosazovala a stanovovala využívání stávajících nástrojů EU, které podporují uznávání výsledků neformálního a informálního učení, zejména certifikátu Youthpass a platformy Europass, mimo jiné prostřednictvím evropských digitálních certifikátů o vzdělání;

36. studiemi, průzkumy, statistikami, výzkumy a analýzami údajů podporovala výzkum a shromažďování údajů o dlouhodobém vlivu dobrovolnických a solidárních činností na jednotlivce a organizace, jakož i na společnost, včetně získaných zkušeností a poznatků z dopadu pandemie COVID-19 na odvětví dobrovolnických činností a o jeho připravenosti na podobné krize;

37. využívala online platformu Youth Wiki ke shromažďování informací o pokroku členských států při uplatňování tohoto doporučení;

38. podávala zprávy o používání tohoto doporučení Rady v souvislosti s prací na provádění strategie EU pro mládež a strategického rámce evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení.

Toto doporučení nahrazuje doporučení Rady ze dne 20. listopadu 2008 o mobilitě mladých dobrovolníků v rámci Evropské unie.

V Lucemburku dne 5. dubna 2022.

Za Radu
předsedkyně
R. BACHELOT-NARQUIN